

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.13.2019

Pani Dorota Zielińska
Dyrektor Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Rybnie
ul. Zajeziorna 58
13-220 Rybno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie,

- NIP: 571-15-75-660,

- REGON: 511406330,

mieszczącym się w Rybnie, ul. Zajeziorna 58, 13-220 Rybno.

(akta kontroli str. 11-12)

W kontrolowanym okresie, tj. od 1 października 2018 r. do dnia rozpoczęcia kontroli oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej była pani Dorota Zielińska, która od 1 lipca 2005 r. pełniła funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie, a następnie, a od 1 kwietnia 2019 r. Dyrektora niniejszego Ośrodka.

(akta kontroli str. 13-15)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki przy udziale pracowników merytorycznych.

(akta kontroli str. 16)

Kontrolę przeprowadziła:

- Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.967.2019 z dnia 10 października 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego,
(akta kontroli str. 1)

Termin kontroli: 14 – 17 października 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 2/2019 w dniu rozpoczęcia kontroli.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 1464) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-95) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminę Rybno na koniec września 2019 r. zamieszkiwało 7 228 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 1452 osoby.

(akta kontroli str. 17)

Z pisemnej informacji kierownika jednostki wynika, że wydatki w 2019 r. (do dnia 30 września) na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 76 821,95 zł,
- z środków własnych gminy – 17 518,00 zł.

(akta kontroli str. 18)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Rybno. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10 ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie na podstawie Zarządzenia Nr 72/2016 Wójta Gminy Rybno z dnia 21 marca 2016 r. oraz upoważnień wydanych pracownikom Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 19, str. 20-32)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie, przyjętego w drodze Uchwały Nr XIII/98/2015 Rady Gminy Rybno z dnia 29 października 2015 r. oraz zmiany do Statutu, przyjętej Uchwałą Nr V/36/2019 z dnia 30 stycznia 2019 r.
(akta kontroli str. 33, str. 34-36)

W paragrafie 5 ustęp 2 Statutu zawarto zapis dotyczący realizacji przez Ośrodek zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
(akta kontroli str. 35)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki z dnia 8 kwietnia 2019 r. Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
(akta kontroli str. 37-54)

Paragraf 5 wyżej wymienionego dokumentu w „Postanowieniach Ogólnych” reguluje zakres realizacji zadań Ośrodka, natomiast w rozdziale: „Zadania komórek organizacyjnych” określono przedmiot działań Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, m.in. w zakresie dotyczącym postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 39, str. 45-46)

Dyrektor jednostki w pisemnych wyjaśnieniach poinformowała, że kontrolowane zadania realizuje czworo pracowników merytorycznych, wykonujących swoje zadania na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu na czas nieokreślony.
(akta kontroli str. 16)

Dyrektor Ośrodka poinformowała także o sposobie finansowania wspomnianych pracowników.
(akta kontroli str. 16)

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresach czynności, które pracownicy merytoryczni przyjęli do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisu.
(akta kontroli str. 55-63)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadanie uczestniczyli w szkoleniach:

- Świadczenia rodzinne, Świadczenie wychowawcze (500+),
- Rządowy program „Dobry start” oraz Świadczenie Wychowawcze „500 PLUS”,

(akta kontroli str. 64-68)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS mieści się w budynku, którego administratorem jest Gmina Rybno. Świadczenia wychowawcze realizowane są w dwóch wyodrębnionych pomieszczeniach znajdującym się na pierwszym piętrze budynku. Pomieszczenia są w pełni wyposażone w sprzęt i urządzenia biurowe umożliwiające obsługę zadania. Taka organizacja nie zakłóca wykonywania zadań

z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 17)

Z uwagi na istniejące bariery architektoniczne (*schody, brak podjazdu*) cyt. „(...) osoby niepełnosprawne mają możliwość wejścia/wjazdu korzystając z podjazdu umieszczonego od strony frontowej budynku, tj. prowadzącej do ośrodka zdrowia. Wówczas osoby niepełnosprawne chcące załatwić sprawę w OPS zgłaszają swoje przybycie w rejestracji Ośrodka Zdrowia, pracownik przyjmujący zgłoszenie powiadamia pracownika GOPS o przybyciu interesanta i wówczas kompetentny pracownik schodzi do tej osoby na parter w celu załatwienia sprawy.”

(akta kontroli str. 69)

Z informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że wnioski dotyczące ustalenia prawa do świadczeń wychowawczych wraz z załącznikami rejestrowane są w rejestrze papierowym oraz w programie dziedzinowym.

Po rejestracji wniosku pracownicy prowadzą postępowania administracyjne w celu ustalenia uprawnień do świadczeń. Przygotowują projekty decyzji zatwierdzanych i podpisywanych przez osobę upoważnioną.

(akta kontroli str. 70)

W celu minimalizowania kosztów obsługi kontrolowanego zadania decyzje administracyjne doręczano przez gońca zatrudnionego w GOPS w Rybnie lub odbierane przed wnioskodawcą osobiście.

Korespondencję wychodzącą rejestrowano w pocztowej książce nadawczej i wysyłano za pośrednictwem Poczty Polskiej lub przekazywano przez gońca.

(akta kontroli str. 72)

Akta spraw dotyczące świadczenia wychowawczego przechowywane są w zamkniętych na klucz szafach, w teczkach aktowych ułożonych wg kolejności alfabetycznej.

(akta kontroli str. 71)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych rejestrów, Dyrektor Ośrodka wyjaśniła, że pomocniczo prowadzone są między innymi następujące rejestry w wersji papierowej:

- rejestr wniosków dotyczący świadczeń wychowawczych,
- rejestr decyzji dotyczący świadczeń wychowawczych,
- rejestr współpracy z innymi instytucjami,
- inne.

(akta kontroli str. 73)

W paragrafie 18 Regulaminu Organizacyjnego jednostki przyjęto, że cyt. „Interesantów w sprawie skarg i wniosków przyjmuje Dyrektor Ośrodka w każdym dniu pracy Ośrodka w godzinach od 8.00 do 16.00”

(akta kontroli str. 48)

W okresie objętym kontrolą do GOPS w Rybnie nie wpłynęła żadna skarga dotycząca realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 74)

Z przedstawionej kontrolującej dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie podpisał umowę licencyjną z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Wychowawczych (ŚW)”.

Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

Kontrolującej przedstawiono faktury w związku z dokonaniem opłat za zakup i korzystanie z licencji.

(akta kontroli str. 75-81)

II. Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie przyjął wnioski związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dzieci - **516**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **175**

(akta kontroli str. 82)

W kontrolowanym okresie nie odnotowano wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 82, tabela 1- poz. 3)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 25 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **29 decyzji**.

(akta kontroli str. 83-89)

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli poddano:

a) 19 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 8 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (*w rozumieniu ustawy*)

Wszystkie sprawy dotyczyły przyznania świadczeń na cały okres świadczeniowy. Jedna ze spraw dotyczyła przyznania świadczeń rodzinie, w której dziecko legitymowało się orzeczeniem o niepełnosprawności (*rodzina z podwyższonym kryterium dochodowym*).

(akta kontroli str. 83)

- 8 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach wnioskodawcy posiadali prawo do świadczeń na jedno (*tj. drugie*) dziecko.

Spośród wszystkich analizowanych wniosków, sześć wpłynęło drogą elektroniczną.

(akta kontroli str. 84)

- 2 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic.

W powyższych sprawach, zgodnie z ustawowymi wymogami odnotowano odpisy: wyroku sądu ustalające alimenty od drugiego z rodziców oraz aktu zgonu.

(akta kontroli str. 85)

- 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W skontrolowanej sprawie GOPS wydał decyzję o wypłacie świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej. Rozstrzygnięcia dokonano w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego i stwierdzenia faktu marnotrawienia świadczeń.

(akta kontroli str. 86-87)

- **b) 3 sprawy** związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przynajmniej na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej

W tabeli dotyczącej ilości postępowań w zakresie przyznania lub odmowy świadczeń *(akta kontroli - str. 82)* wykazano, że w okresie od 1 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. wydano 14 decyzji odmownych, a przyczyną we wszystkich przypadkach było przekroczenie kryterium dochodowego.

W skontrolowanych postępowaniach wydano dwie decyzje odmowne oraz jedną przyznająco-odmowną.

(akta kontroli str. 88)

- **c) 2 sprawy** związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

W skontrolowanych postępowaniach administracyjnych przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku z podjęciem pracy przez rodzica, a w konsekwencji przekroczenie kryterium dochodowego

(akta kontroli str. 89)

- **d) 1 sprawę** związaną z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

(akta kontroli str. 90-93)

Z informacji sporządzonych przez kierownika jednostki wynika, że kwota nienależnie pobranych świadczeń w kontrolowanym okresie wynosiła 1.000 zł. Do dnia rozpoczęcia kontroli powyższe należności zostały spłacone.

(akta kontroli str. 90)

Z materiałów, które przygotowała na rzecz kontroli Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie wynika, że w kontrolowanym okresie nie wydano decyzji o umorzeniu nienależnie pobranych świadczeń, ani też nie podjęto decyzji o rozłożeniu ich na raty.

(akta kontroli str. 91-92)

W poddanym analizie postępowaniu administracyjnym stwierdzono, że strona pobrała świadczenia mimo przekroczenia podwyższonego kryterium dochodowego *(dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności)*, w związku z podjęciem zatrudnienia przez członka rodziny.

(akta kontroli str. 93)

Zgodnie z pisemną informacją otrzymaną od kierownika kontrolowanej jednostki, do GOPS w Rybnie na nowy okres świadczeniowy 2019/2021 w okresie od 1 lipca do 30 września 2019 r. kontroli wpłynęło 839 wniosków. W powyższym okresie sporządzono 784 informacje o przyznaniu świadczenia.

(akta kontroli str. 94)

Dyrektor Ośrodka w Rybnie dołączyła do dokumentacji kontrolnej wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że świadczenia wychowawcze wypłacane były wyłącznie przelewem na konta świadczeniobiorców.

(akta kontroli str. 95)

W skontrolowanych sprawach nie odnotowano uchybień lub nieprawidłowości.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**
Artur Chojecki